

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.923/2017/7.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Kovács Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Mezey András ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Dr. Király Gábor ügyvéd

A per tárgya:

szerzői jogsértés megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.200/2017/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 3.P.21.235/2015/34.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 1990-ben jelentette meg a .. című könyvét. Az alperes 2013. március 15-én saját kiadásban 20.000 példányban megjelentette az .. című 24 oldalas kiadványt, amelynek felelős kiadója .., az alperes elnöke volt. Ezen kiadvány 5. oldalán 5. bekezdésétől a 8. oldal 1. bekezdés végéig idézeteket tartalmaz a .. című könyv 33., 40., 44., 45. és 47. oldalán olvasható, a felperes által összegyűjtött történetekből akként, hogy az alperes nem tüntette fel a felperest, mint szerzőt. Az alperes továbbá a 2015 júliusában

megjelent .. a .. című kiadványában szerepeltetett hét történetet a felperes által írt .. című kötetből anélkül, hogy a felperest szerzőként feltüntették volna. A sérelmezett cikk címe: .. szerkesztője pedig .. volt.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [2] A felperes többször módosított keresetében kérte az alperest kötelezni elégtétel adására oly módon, hogy a .. című napilapban fizetett keretes hirdetésként tegye közzé egy alkalommal normál betűméretben 100.000 forint értékben saját költségén a felperes által megszővegezett nyilatkozatot, amelyben elismeri, hogy az „..” című kiadvány 5., 6., 7. és 8. oldalán a felperes „..” című könyvének 33., 40., 44., 45. és 47. oldalon olvasható öt történetet idézett anélkül, hogy a felperest a gyűjteményes mű szerzőjeként feltüntette volna. A felperes a keresetét akként terjesztette ki, hogy a .. és a .. című napilapokban elégtétel adásaként fizetett hirdetésként tegye közzé azt a nyilatkozatot, amelyben elismeri, hogy a „..” című kiadvány 56-58. oldalán a felperes „..” című könyvének 40., 42., 44., 45., 48. és 49. oldalán olvasható hét történetet idézett anélkül, hogy a felperest szerzőként feltüntette volna. A felperest kérte a jogsértés tényének megállapítását, valamint kérte az alperest 250.000 forint sérelemdíj megfizetésére is kötelezni.
- [3] Az alperes ellenkérelmében a kereset teljes elutasítását kérte. Előadta, hogy a megjelölt szövegrészek és a cikk írója .. - aki a kiadvány szerkesztője is - a művet az interneten elérhető, a felperest, illetve könyvét nem említő nyilvános források alapján írta.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 42.500 forint perköltséget. Az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában kifejtette, hogy az idézetből szerkesztett gyűjteményes mű létrehozásával önmagában nem zárható ki más abból, hogy az egyes harmadik személyek által létrehozott rövid terjedelmű írásokat maga is idézze. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a mások által írt történetek alkalomszerű citálása - még ha valamely esetben sorrendben kevés eltéréssel is jelennek meg - az egész gyűjtemények műre vonatkozó szerzői jogot nem sérthetnek. A megjelölt történetek korábban mások által nyilvánosságra hozott cikkekből, novellákból kerültek beidézésre az alperes által, méghozzá nem a felperesi felvezető szövegekkel. Mindezek alapján a jogsértést az elsőfokú bíróság nem látta megállapíthatónak, ezért az igényelt jogkövetkezményeket sem alkalmazta, és jogalap hiányában a keresetet teljes egészében elutasította.
- [5] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az

elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A jogerős ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges mértékben lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg, és helytálló érdemi döntést hozott. Határozatának indokolásában kifejtette, hogy az alperes a perbeli mű szerzői jogvédelem alá tartozását, valamint a felperes szerzőségét nem vitatta, arra hivatkozott, hogy az általa felhasznált szövegrészek, illetve történetek nem a felperesi műből, hanem interneten hozzáférhető, nyilvános forrásból származnak.

- [6] A jogerős ítélet rögzítette, hogy a felperes által 1990-ben megjelentetett „...” című könyv a Szjt. 7. § (1) bekezdése szerinti gyűjteményes műnek minősül. Ez azt jelenti, hogy az egyéni, eredeti jelleget nem a gyűjteménybe felvett anyagok, hanem azok összeválogatása, elrendezése, szerkesztése hordozza. A gyűjteményes mű védelme csak a teljes gyűjteményre vonatkozik a másodfokú bíróság szerint, mivel a védelem alapja a gyűjtemény elemei összeállításának eredeti jellege. A gyűjteményre vonatkozó szerzői jog az Szjt. 7. § (2) bekezdése értelmében a szerkesztőt illeti meg, a gyűjteményes művet a védelem akkor is megilleti, ha annak részei, tartalmi elemei nem részesülnek, illetve nem részesülhetnek szerzői jogi védelemben.
- [7] A másodfokú bíróság azt is kifejtette, hogy a gyűjteményes mű védelme független a gyűjteménybe felvett anyagok, tartalmi elemek védelmétől, vagyis a gyűjteményes mű védelme elválik a tartalom alkotórészeinek védelmétől. Olyan eset is előfordulhat, hogy a gyűjtemény tartalmi elemei nem védettek, vagy bizonyos elemek azok, illetve az is előfordulhat, hogy minden elem védelem alatt áll, ez azonban közömbös a gyűjteményes mű védelme szempontjából, mivel az Szjt. 7. § (3) bekezdése alapján a gyűjteményes mű szerzői jogi védelme nem terjed ki a gyűjteményes mű tartalmi elemeire.
- [8] Mindezt a perbeli műre vonatkozóan a jogerős ítélet úgy értelmezte, hogy a felperes a perbeli művében más szerzők írásait, novelláit közölte, néhol rövidített formában. Az alperes a sérelmezett kiadványokban e történetekből idéz, amelyekkel kapcsolatban a szerzői jog - amennyiben még a védelmi idő fennáll - nem a felperest illeti. A felperes gyűjteményes művére vonatkozó szerzői jogi védelem nem a gyűjteményes mű tartalmi elemeire, hanem annak elrendezésére, összeválogatására, szerkesztésére vonatkozik, ahogy azt az elsőfokú bíróság is helyesen állapította meg. Az alperesi kiadványokban a történetek nem a felperes felvezető szövegeivel kerültek beidézésre, annak tényét a felperes, mint a gyűjteményes mű szerzője nem sérelmezheti, ha az általa a műbe felvett harmadik személyek által létrehozott műveket az alperes a saját kiadványaiban a szerző megjelölése nélkül idéz. Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemben helytállónak talált ítéletét az indokolásbeli pontosítással helybenhagyta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Kérelmében a felperes kérte a jogerős ítélet megváltoztatását, és a keresetnek helytadó ítélet meghozatalát, a személyiségi jogsértés megállapítását, és az alperest 250.000 forint sérelemdíj megfizetésére, valamint elégtétel adására kötelezni. A felperes álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a szerzői jogi törvény (Szjt.) 7. § (1) bekezdését, 34. § (2) bekezdését, 94. § (1) bekezdését. A kérelem szerint a szerzői jogi jogsértések kétséget kizáróan bekövetkeztek, a jogsértés megállapítására, illetve az elégtétel adására irányuló kérelmek objektív alapúak. Felperes előadta, hogy önmagában az a körülmény, hogy egy harmadik személy jogosulatlanul feltette az internetre a felperes művét, nem jelenti azt, hogy az közkincsé vált volna. A felperes álláspontja szerint vétkesség nélkül is megáll az alperes felelőssége, pusztán a jogsértés ténye okán.
- [10] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, annak helyes indokai alapján.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [12] A Pp. 275. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A (2) bekezdés értelmében a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül.
- [13] A felülvizsgálati eljárásban érvényesül a felülmérlegelés tilalma. Ez azt jelenti, hogy a felülvizsgálati eljárásban nincs helye a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Ez alól kivételt csak az jelent, ha a korábbi mérlegelés kirívóan okszerűtlen, vagy nyilvánvalóan ellentétes a véleményalkotás elemi szabályaival (BH.2013.119.). A Kúria ilyen körülményt a jelen esetben nem észlelt.
- [14] A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szjt.) 7. § (1) bekezdése szerint szerzői jogi védelemben részesül a gyűjtemény, ha tartalmának összeválogatása, elrendezése vagy szerkesztése egyéni, eredeti jellegű (gyűjteményes mű). A védelem a gyűjteményes művek megilleti akkor is, ha annak részei, tartalmi elemei nem részesülnének, illetve nem részesülhetnek szerzői jogi védelemben. A (2) bekezdés szerint a gyűjteményes mű egészére a szerzői jog a szerkesztőt illeti, ez azonban nem érinti a gyűjteménybe felvett egyes művek szerzőinek és szomszédos jogi teljesítmények jogosultjainak önálló jogait. A (3) bekezdés értelmében a gyűjteményes mű szerzői jogi védelme nem terjed ki a gyűjteményes mű tartalmi elemeire.
- [15] A Kúria szerint a jogerős ítélet helytállóan állapította meg, hogy a „...” című mű, amelyet a felperes 1990-ben jelentetett meg

egyértelműen gyűjteményes műnek tekinthető szerzői jogi szempontból. Ez egyben azt is jelenti, hogy az egyéni, eredeti jelleget nem a gyűjteménybe felvett anyagok, hanem azok összeválogatása, elrendezése és szerkesztése hordozza. A védelem alapja a gyűjtemény elemei összeállításának eredeti jellege.

- [16] Azt is helytállóan, jogszabálysértés nélkül állapította meg a jogerős ítélet, hogy az alperes kiadványaiban a történetek nem a felperes felvezető szövegeivel kerültek beidézésre, azt pedig a felperes saját jogán valóban nem sérelmezheti, ha az általa szerkesztett műbe felvett, egyes, harmadik személyek által létrehozott műveket az alperes a saját kiadványában a szerző megjelölése nélkül idéz. Helyesen állapította meg tehát a jogerős ítélet, hogy a felperes saját szerzői jogai az általa is idézett művek alperesi megjelentetésével nem szenvedtek sérelmet. Ezen jogi álláspontra figyelemmel nincs jelentősége az Szjt-nek a szabad felhasználásra vonatkozó rendelkezéseinek, annak megsértésére sem kerülhetett sor. A Kúria szerint jogsértés, mint jogalap hiányában nincs helye a felperes által kért jogkövetkezmények alkalmazásának, ezért az erre vonatkozó kereseti kérelmet is helytállóan utasította el a jogerős ítélet.
- [17] Mindezekre figyelemmel a Kúria az érdemben helytálló jogerős ítéletet, annak helyes indokai alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [18] 1999. évi LXXVI. törvény (Szjt.) 7. § (1), (2) és (3) bekezdés, Pp. 164. § (1) bekezdés, 206. § (1) bekezdés, 6/1986. (06.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés, 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdés.

Záró rész

- [19] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el. A pernyertes alperes oldalán perköltség nem merült fel, ezért erről rendelkezni nem kellett. A felperes az őt terhelő felülvizsgálati eljárási illetéket előzetesen lerótt.

Budapest, 2018. november 21.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

AM

tisztviselő